

Sosyal Bilgiler

ÜLKEMİZDE DOĞAL AFETLER

Emel TARANOĞLU

Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Zübeyde Hanım Ortaokulu - Serdivan/Sakarya

Etkinliğin Uygulanacağı Ders:	Sosyal Bilgiler
Etkinliğin Sınıf Seviyesi:	5. Sınıf
Etkinliğin Uygulanacağı Ünite:	Bölgemizi tanıyalım
Etkinliğin Kazanımı:	5. Yaşadığı bölgede görülen bir doğal afet ile bölgenin coğrafi özelliklerini ilişkilendirir.
Etkinliğin Kazandıracağı Beceriler:	Karar verme, görsel okuma, akıl yürütme, ilişkilendirme.
Etkinliğin Süresi:	40'
Etkinlik İçin Gerekli Materyal, Araç-Gereç ve Malzemeler:	Ek-1 Türkiye Fiziki Haritası Çalışma Kâğıdı, renkli boya kalemleri

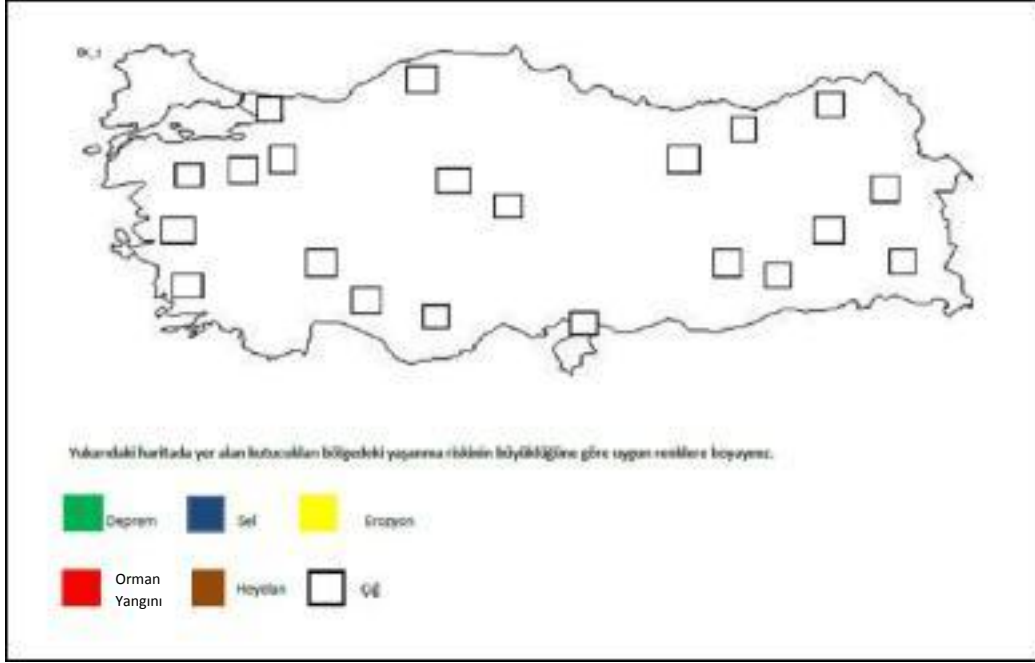
Öğretmen Ön Hazırlığı: Ek-1 “Türkiye Fiziki Haritası Çalışma Kâğıdı” öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.

Etkinliğin Uygulama Basamakları:

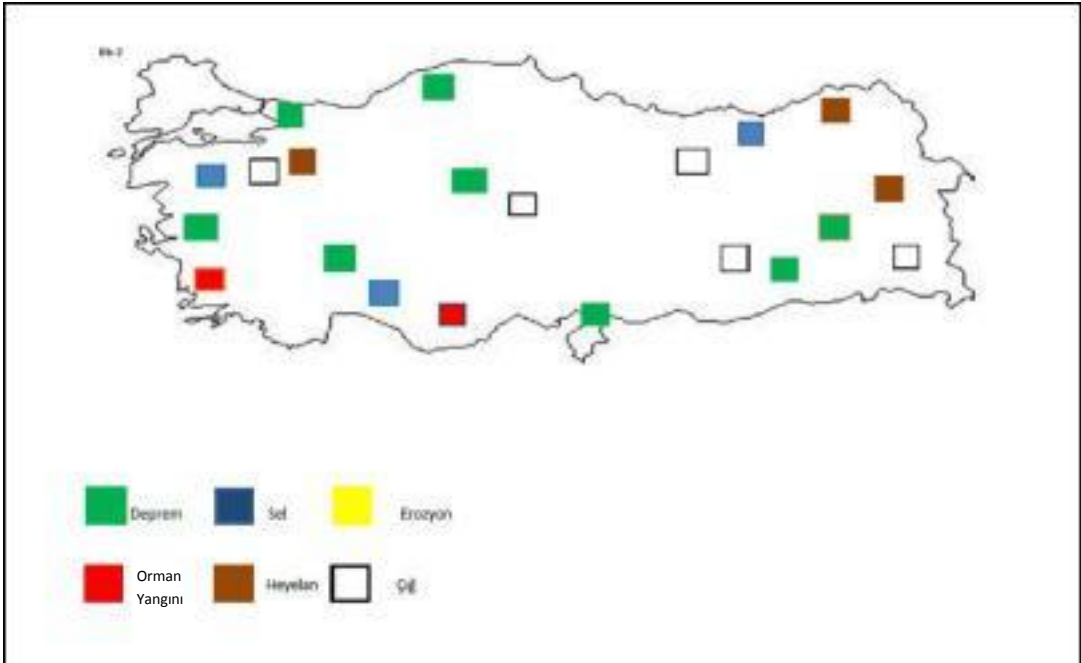
1. Ülkemizde deprem, sel, heyelan, erozyon, çığ ve yangın gibi doğal afetlerin yaşandığı söylenir. Öğrencilere Ek-1 “Türkiye Fiziki Haritası Çalışma Kâğıdı” dağıtılır.
2. Çığ İzmir için yüksek risk taşıyan bir afet midir? Sorusu sorulur. Verilen cevapları nedenleri ile açıklamaları istenir. (Neden yaşanır, neden yaşanmaz.) Böylece, her bölgede yer şekilleri, iklim özellikleri ve toprak yapısına bağlı olarak afet tehlikelerinin farklılık gösterebileceği vurgulanır. Ek-1 “Türkiye Fiziki Haritası Çalışma Kâğıdı” üzerinde çığ görülen ve görülme riski yüksek olan bölgeleri uygun renge boyamaları istenir.

3. Heyelan nasıl meydana gelir? Heyelan hangi bölgelerimizde daha sık yaşanabilir? Soruları sorulur ve öğrencilerin yanıtlamaları istenir. (Neden yaşanır, neden yaşanmaz.) Heyelan görülen ve görülme riski yüksek olan bölgeleri uygun renge boyamaları istenir.
4. Toprağın akarsular, sel suları ve rüzgârlar gibi dış kuvvetlerin etkisiyle aşındırılıp taşınması ve sürüklenmesi olayının ne olduğu sorulur ve alınan cevaplar doğrultusunda erozyon görülen ve görülme riski yüksek olan bölgeleri uygun renge boyamaları istenir.
5. Dere kenarlarına yerleşim yeri kurulur mu? sorusu sorulduktan sonra cevaplar dinlenir ve sel yaşanan ve yaşanma riski yüksek olan bölgeleri uygun renge boyamaları istenir.
6. Yaz aylarında en fazla hangi afet görülebilir sorusu sorulur. Orman yangınları cevabı alındıktan sonra orman yangınlarının sıklıkla görüldüğü bölgeleri uygun renge boyamaları istenir.
7. 1999 yılında ülkemizde yaşanan doğal afetin ne olduğu sorulur ve cevaplar alınır. Deprem görülen ve görülme riski yüksek olan bölgeleri uygun renge boyamaları istenir.
8. Tüm sorular cevaplandırıldıktan sonra öğretmen Ek-2 de yer alan doğru renklere boyanmış haritayı tahtaya asar. (Tüm öğrencilerin görebilmesi için harita büyütülebilir.)
9. Öğrenciler yanında oturan arkadaşı ile çalışma kâğıdını değiştirir ve tahtada asılı haritaya göre kontrollerini yapar.

EK-1

EK-2

DEPREM SENARYOLARI

Emel TARANOĞLU

Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Zübeyde Hanım Ortaokulu - Serdivan/Sakarya

Etkinliğin Uygulanacağı Ders:	Sosyal Bilgiler
Etkinliğin Sınıf Seviyesi:	5. Sınıf
Etkinliğin Uygulanacağı Ünite:	Bölgemizi Tanıyalım
Etkinliğin Kazanımı:	5. Yaşadığı bölgede görülen bir afet ile o bölgenin coğrafi özelliklerini ilişkilendirir.
Afetten Korunma ve Güvenli Yaşam Ara Disiplin Kazanımı:	10. Farklı mekânlarda deprem sırasında yapılması gerekenleri tartışır.
Etkinliğin Kazandıracağı Beceriler:	Yaratıcı düşünme, sözlü ya da yazılı olarak kendini ifade etme, görsel okuma
Etkinliğin Süresi:	40' + 40'
Etkinlik İçin Gerekli Materyal, Araç- Gereç ve Malzemeler:	Ek-1 Deprem Senaryoları Çalışma Kâğıdı

Öğretmen Hazırlığı: Ek-1 "Deprem Senaryoları Çalışma Kâğıdı" grup sayısına göre çoğaltılır.

Etkinliğin Uygulama Basamakları:

1. Öğrencilere, "deprem olduğu sırada farklı mekânlarda bulunabiliriz. Neler yapmamız gerektiğini biliyor muyuz? Şimdi yapacağımız etkinlikte deprem sırasında nasıl davranmamız gerektiğini öğreneceğiz" diyerek konuya giriş yapılır.
2. Öğrenciler, deprem senaryolarında yer alan durumlara göre 5 gruba ayrılır. (Sınıf mevcuduna göre değişebilir)
3. Ek-1 "Deprem Senaryoları Çalışma Kâğıdı" gruplara dağıtılır. Resimleri incelemeleri ve metinleri okuyarak tamamlamaları için zaman verilir.

4. Gruplar hazır olduğunda, her grup belirlenen süre içerisinde senaryosunu canlandırır.
5. Senaryosunu canlandıran gruplar sırasıyla izlenir. Her bir grup canlandırmasından sonra öğrenciler izledikleri senaryo canlandırmalarındaki doğru ve yanlış davranışlara ilişkin değerlendirme yapar.
6. Tüm canlandırmalar tamamlandıktan sonra öğrenciler resimler üzerinde, resimde bulunan kişilerin deprem sırasında nerede bulunması gerektiğini işaretler ve bunlar sınıf panosuna asılır.
7. Gruplar görevlerini tamamladıktan sonra ğretmen řu açıklamaları yapar. “Deprem sırasında panik yapmamalı, kaçmaya alışmamalıyız. Sarsıntı bitinceye kadar bulunduğumuz mekândaki en güvenli yerde ök-Kapan-Tutun yaparak beklemeliyiz.”
8. Senaryolar, yaşanan coğrafi bölgede görülme riski yüksek olan doğal afetlere göre değerştirilebilir/değerştirilmelidir.

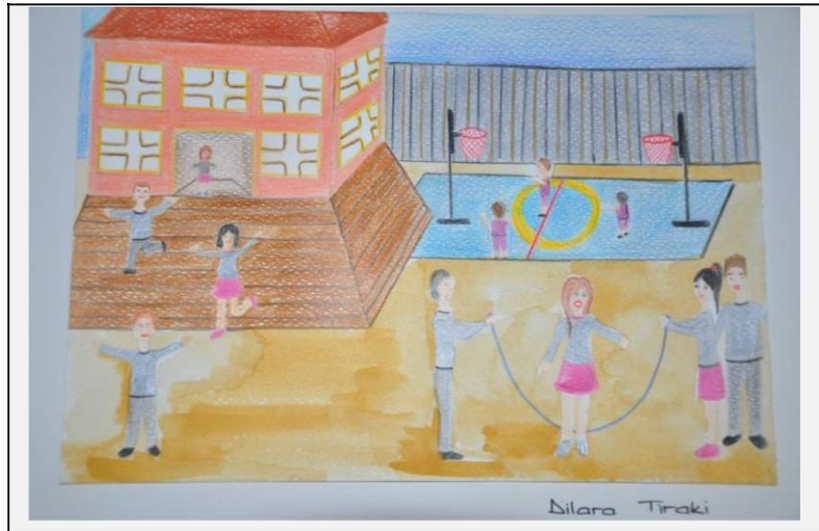
EK-1 DEPREM SENARYOLARI

Resmi inceleyiniz. Resimdeki öğretmen ve öğrenciler deprem sırasında nasıl davranmalılar, grup arkadaşlarınızla birlikte fikir geliştirip, aşağıda yer alan senaryoyu tamamlayınız.

Senaryo 1: Yaz biter ve okullar açılır. Beyza arkadaşlarını çok özler. Beyza, Serra, Murat ve Oğuz yaz tatilini nasıl geçirdiklerini birbirlerine anlatır. Öğretmen sınıfa gelir, öğrencilerle biraz sohbet ettikten sonra derse başlar. Zangır zangır bir ses duyulur ve sarsıntı hissedilir

.....

Resmi inceleyiniz. Okul bahçesinde bulunan öğrenciler, deprem sırasında nasıl davranmalılar, grup arkadaşlarınızla birlikte fikir geliştirip, aşağıda yer alan senaryoyu tamamlayınız.

Senaryo 2: Ali, Dilara, Zeynep, Murat zilin sesini duyar duymaz tenefüse çıkar. Hava çok güzeldir. Bahçede ip atlarlar. Sıra tam Zeynep'e gelmiştir. Çocuklar bir sarsıntı hisseder ve

.....

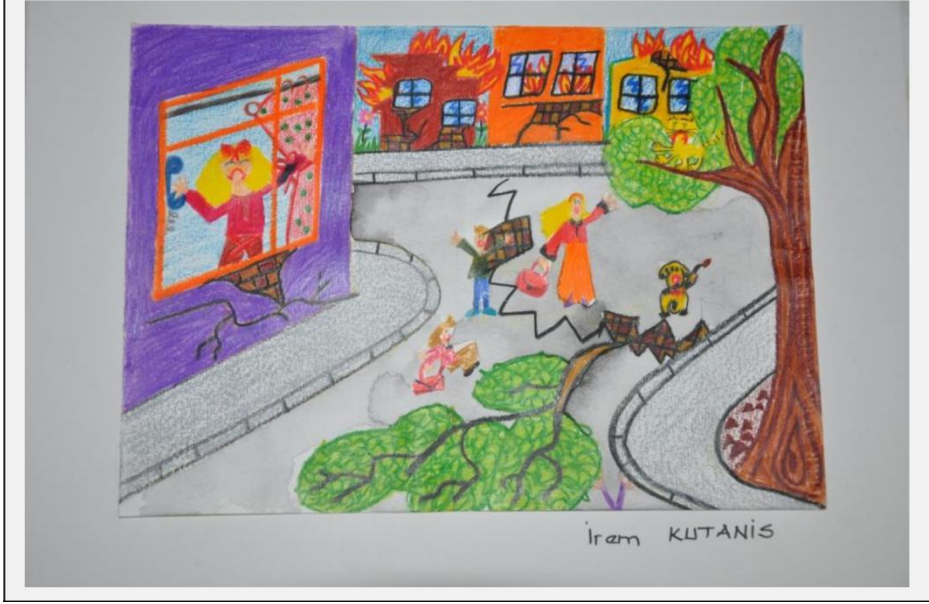
.....

.....

Resmi inceleyiniz. Sinema salonunda bulunan insanlar, deprem sırasında nasıl davranmalılar, grup arkadaşlarınızla birlikte fikir geliştirip, aşağıda yer alan senaryoyu tamamlayınız.

Senaryo 3: Mert, Melike ve Efe üç iyi arkadaşdır. Haftalardır bekledikleri film sinemalarda gösterime girer. Büyük bir heyecan ve merak içinde sinemanın önünde buluşurlar. Biletlerini alır, koltuklarına otururlar. Film başladıktan 10 dakika sonra sarsıntı başlar

Resmi inceleyiniz. İrem camdan dışarı baktığında neler görmektedir. İrem ve sokakta bulunan insanlar deprem sırasında nasıl davranmalılar, grup arkadaşlarınızla birlikte fikir geliştirip aşağıda yer alan senaryoyu tamamlayınız.

Senaryo 4: İrem okuldan gelir. Yemeğini yer biraz dinlenir. Ödevlerini yapmak için odasına gider. Ödevlerini bitirir ve tam camdan dışarı bakarken bir sarsıntı hisseder

Resmi inceleyiniz. Berkay, babası ve dedesi deprem sırasında nasıl davranmalılar, grup arkadaşlarınızla birlikte fikir geliştirip aşağıda yer alan senaryoyu tamamlayınız.

Senaryo 5: Berkay'ın haftalardır beklediği gün gelir. Berkay babasıyla birlikte büyük bir heyecan içinde şehir dışından gelecek olan dedesini almak için otogara gider ve bir sarsıntı hisseder

.....

.....

.....

.....

DOĞAL AFETLERDE BİRLİKTEYİZ

Emel TARANOĞLU

*Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Zübeyde Hanım Ortaokulu - Serdivan/Sakarya*

Etkinliğin Uygulanacağı Ders:	Sosyal Bilgiler
Etkinliğin Sınıf Seviyesi:	6. Sınıf
Etkinliğin Uygulanacağı Ünite:	Ülkemiz ve Dünya
Etkinliğin Kazanımı:	4- Ülkemizin diğer ülkelerle doğal afetlerde ve çevre sorunlarında dayanışma ve işbirliği içinde olmasının önemini fark etme
Etkinliğin Kazandıracağı Beceriler:	Okuduğunu anlama, araştırma, empati kurma, iletişim
Etkinliğin Süresi:	40' + 40'
Etkinlik için Gereklİ Materyal, Araç- Gereç ve Malzemeler:	Ek-1 Afetlerde Uluslararası Yardımlaşma Haberleri, Ek-2 Afetlerde Uluslararası Yardımlaşma Haberleri Çalışma Kâğıdı, Dünya fiziki haritası

Öğretmen Hazırlığı: Ek-1 "Afetlerde Uluslararası Yardımlaşma Haberleri" ve Ek-2 "Afetlerde Uluslararası Yardımlaşma Haberleri Çalışma Kâğıdı" öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.

Etkinliğin Uygulama Basamakları:

1. Dünyanın değişik ülkelerinde zaman zaman deprem, heyelan, sel, çığ gibi doğal afetlerin meydana geldiği, ülkelerin bazen doğal afetlerin yarattığı zararlı etkilerin üstesinden tek başına gelemedikleri böyle durumlarda ülkeler arasında yardımlaşma ve işbirliği içinde olmanın önemi açıklanır.
2. Öğrencilere Ek-1 "Afetlerde Uluslararası Yardımlaşma Haberleri" dağıtılır. Öğrencilerden biri haber spikeri olarak seçilir ve haberler sıra ile okutulur. (Öğretmen tarafından sayfada bulunan görsellere dikkat etmeleri söylenir)

3. Ek-2 “Afetlerde Uluslararası Yardımlaşma Haberleri Çalışma Kâğıdı” öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden haberlere ait soruları cevaplandırmaları istenir. Sorular cevaplandırılırken ülkelerin yeri haritadan gösterilir.
4. Doğal afetler ve çevre sorunlarında uluslararası yardımlaşma, dayanışma ile ilgili etkinlik panosu oluşturulur. Etkinlik sonrası öğrenciler bu konu ile ilgili gazete ve internetten buldukları haberleri panoya asarak bir ay boyunca sergiler.
5. İsteyen öğrenci mektubunu panoda sergiler.

EK-1 AFETLERDE ULUSLARARASI YARDIMLAŞMA HABERLERİ

DOĞAL AFETLERDE BİRLİKTEYİZ

Haber 1	TÜRKİYE JAPONYA'NIN YARDIMINI UNUTMADI	Haber 2	JAPONLARDAN VAN DEPREMİNE ZARIF DESTEK
	<p>Türkiye deprem sonrası büyük bir felaket yaşayan Japonya'ya yardıma koşan ülkelerin başında geliyor. 1999 Marmara depreminde Japonların desteğini unutmayan Ankara, Tokyo'yu sarsan felaketin ardından bu ülkeye yardım için olağanüstü çaba harcıyor. AKUT ve İHH gibi kuruluşların yanı sıra Türk Kızılay'ı bölgeye ulaşan ilk uluslararası yardım teşkilatı oldu. Kızılay Tokyo'ya yardım malzemelerinin yanı sıra inceleme yapmak üzere bir ekip de gönderdi. Kızılay ekibi incelemeleri sırasında tsunamiden etkilenen Türklerle de ilgileniyor. Bu çalışmalar sırasında İsinomaki kentinde Cengiz Erdoğan ve ailesine ulaşıldı. Kızılay ekibi ayrıca Sendai'nin sahil kesimi başta olmak üzere iç kısımlarda inceleme ve hasar tespit işlemi yapıyor. Bu arada İstanbul Büyükşehir Belediyesi de Japonya'daki felaketzedelere yardım eli uzatmak için harekete geçti.</p> <p>Kaynak: www.sabah.com.tr(16.03.2011)</p>		<p>Van'da meydana gelen şiddetli depremin ardından Japonlar Tokyo'daki Türkiye Büyükelçiliğinin posta kutusuna içerisinde para olan zarflar ve destek mesajları olan mektuplar atarak kaçıyor. İçerisinde Türkçe olarak "Türkiye kurtarma için" gibi Türkçe ifadelerin de bulunduğu isimsiz zarflardaki paralar Türkiye'nin Tokyo Büyükelçiliğinde toplanmaya başladı. Mektuplar arasında 5 yaşındaki çocuğun "Ganbatte Türkiye" (Başar Türkiye) notu da posta kutusuna atılan zarflar arasında en çok dikkati çekenlerden.</p> <p>Daha kendi yaralarını sarmadan...</p> <p>Bu yaşanan ilginç yardım şekli ve notların ardından Anadolu Ajansı muhabirine konuşan Türkiye'nin Tokyo Büyükelçiliği Basın müşaviri Sinan Kür'ün şu ana kadar posta kutusuna atılan zarf içerisindeki para miktarının binlerce doları bulunduğunu ve halen bu durumun devam ettiğini söyledi.</p> <p>Bu durumun Türkiye ile Japonya halkları ve devletleri arasında felaket durumlarında yardımlaşma ve dayanışma duygusunun çok güzel bir örneği olduğunu vurgulayan Kür bu durumun gerçekten örnek gösterilecek bir şey olduğunu kaydetti.</p> <p>Kaynak: www.cnntürk.comKaynak: www.sabah.com.tr(16.03.2011)</p>

Haber 3	İSRAİL'DE YANGIN FELAKETİ	Haber 4	TÜRKİYE'DEN HAİTİ'YE YARDIM
	 <p>İsrail'in kuzeyinde meydana gelen geniş çaplı yangında İsrail'e yardım etmek için aralarında Türkiye'nin de bulunduğu çok sayıda ülke İsrail'e yardım gönderiyor. Yangında aralarında itfaiyecilerden ve kurtarma çalışmalarına yardım edenlerden bir kaçının da kayıp olduğu belirtiliyor. İsrail'in dün akşam başlayan Hanuka Bayramı'nın ilk gününe denk gelen yangın felaketi nedeniyle, Hayfa kentinde hafta sonu yapılması öngörülen tüm bayram etkinlikleri iptal edildi.</p> <p>İsrail hükümeti uluslararası desteğe ihtiyaç duyduklarını açıkladı.</p> <p>Aralarında komşu Arap ülkeleri, AB ve ABD' ninde bulunduğu pek çok ülkeden 20'den fazla yangın söndürme uçağı bölgeye gönderildi. Bulgaristan, Ürdün, Yunanistan ve İngiltere'den gönderilen dört uçağında felaket bölgesine ulaştığı bildirildi.</p> <p>Türkiye'den yardım eli</p> <p>Türkiye de yardıma müdahale etmek üzere Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla İsrail'e iki yangın söndürme uçağı gönderdi. AP haber ajansına göre İsrail de Türkiye'nin yardım çağrısından memnun.</p> <p>Kaynaka:www.cnn.com.tr</p>		 <p>Türkiye, Haiti'yi yerle bir eden ve on binlerce kişinin ölümüne sebep olan depremin açtığı yaraları sarmak için Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kanalıyla bölgeye mobil hastane, insani yardım malzemesi ve kurtarma ekipleri gönderiyor.</p> <p>Haiti'de 12 Ocak 2010 tarihinde 7,2 büyüklüğünde meydana gelen depremden sonra Haiti Hükümeti'nin uluslararası yardım çağrısı yapması üzerine Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı koordinasyonu ile Sağlık Bakanlığı'ndan temin edilen bir mobil hastane, 2 adet sağlık tarama aracı, 20 kişilik sağlık ekibi ve 10 ton ilaç ile tıbbi malzeme ile Kızılay'dan sağlanan 20 ton ağırlığında çadır, battaniye, gıda ve mutfak setinin bu ülkeye gönderileceği bildirildi.</p> <p>Özel Kuvvetler ve AKUT Gidiyor</p> <p>Yardım malzemelerinin yanı sıra Genelkurmay'a ait iki uçak ile AKUT ve Türk Silahlı Kuvvetleri Özel Kuvvetler Depremde Arama-Kurtarma (DAK) Tabur Komutanlığı'nda görevli 30 kişilik bir TİM ve teknik malzeme de gönderilecek.</p> <p>Kaynak: İnternet Haber(20 Kasım) www.sabah.com.tr(16.03.2011)</p>

EK -2 AFETLERDE ULUSLARARASI YARDIMLAŞMA HABERLERİ ÇALIŞMA KAĞIDI

1-Haberlerimize göre, ülkelerin bulunduğu kutulara yaşadıkları doğal afetin adını yazınız. (Haber 1,2,3,4)

TÜRKİYE

.....
.....

İSRAİL

.....

JAPONYA

.....

HAİTİ

.....
.....

2-Afet bölgelerine hangi kurum ya da kurumlar yardım göndermiştir?

.....
.....
.....
.....

3- Haiti'de meydana gelen afet sonrası, Türkiye Haiti'ye nasıl destek olmuştur? (Haber 4)

.....
.....
.....
.....

4-İsrail'de yaşanan felakette, İsrail neden uluslararası yardım çağrısında bulunmuştur? (Haber 3)

.....
.....
.....
.....

5- Ülkelerin, doğal afet yaşayan diğer ülkelere yardım etmelerinin nedeni nedir?

.....
.....
.....

6- Doğal afet yaşayan bir kimseye yardım ettiniz mi? Nasıl?

.....
.....
.....
.....

7- Japonya'dan Van'a gelen manevi destek karşısında neler hissettiniz?

.....
.....
.....
.....

8- Afet yaşayan birine bir mektup yazacak olsanız, nasıl bir mektup veya not yazmak isterdiniz?